

KONKURRENSVERKET	
2014 -01- 13	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

KLAGANDE

1. Helsingborgs kommun
2. AB Helsingborgshem
3. NSR AB
4. Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB
5. Öresundskraft AB

Ombud: Stadsjurist Karin Hellström
Helsingborgs kommun
251 89 Helsingborg

MOTPART

Kinnarps AB, 556256-6736

Ombud: Advokat Pernilla Larsson
Gärde Wesslau Advokatbyrå
Box 684
551 19 Jönköping

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 15 oktober 2013 i mål nr 9700-13, 9701-13, 9702-13, 9703-13 och 9704-13, se bilaga A

SAKEN

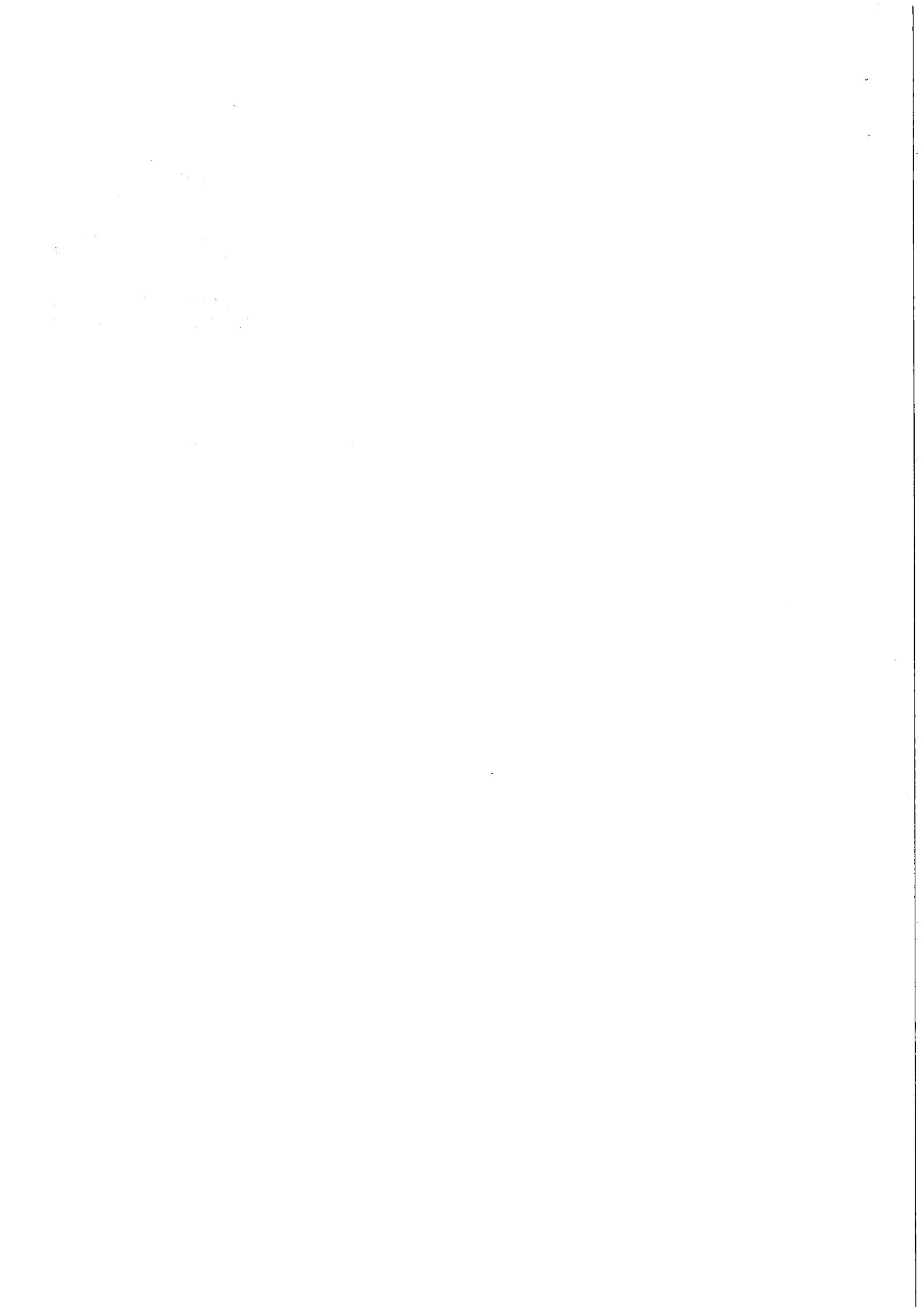
Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom.

YRKANDEN M.M.

Helsingborgs kommun, AB Helsingborgshem, NSR AB, Nordvästra Skånes

Vatten och Avlopp AB samt Öresundskraft AB, nedan *kommunen*, yrkar att kammarrätten med ändring av förvaltningsrättens dom avslår Kinnarps AB:s, nedan *bolaget*, ansökan om överprövning.

Bolaget anser att kammarrätten ska avslå överklagandet.

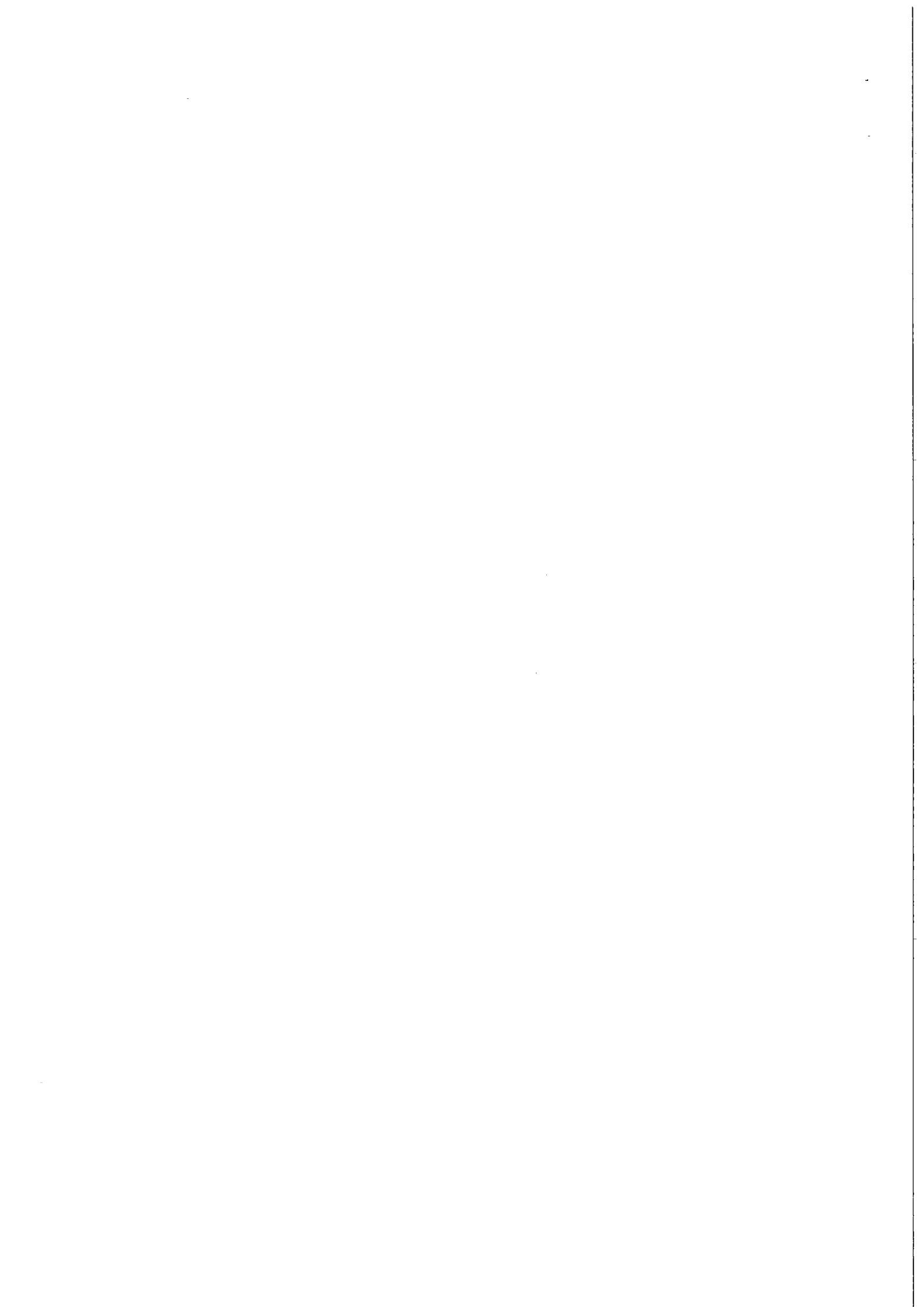
Kommunen hänvisar till det som tidigare anförts och tillägger följande. I förfrågningsunderlaget (ffu) under punkten 3.1 har staden under rubriken "Kravspecifikation" beskrivit utvärderingskriterierna. Kriterierna utgörs av

1. Standardiserat sortiment, punkten 3.1.2 i ffu
2. Kvalitet, Miljö och Social ansvar, punkten 3.1.2 i ffu
3. Beställarunderlag, punkten 3.1.4 i ffu
4. Statistik och uppföljning, punkten 3.1.5 i ffu
5. Införandeplan, punkten 3.1.6 i ffu.

Utvärderingskriterierna är utförligt beskrivna i punkterna 3.1.2-3.1.6. Såvitt gäller införandeplanen anges i 3.1.6 att de olika beskrivningarna och redogörelserna som efterfrågas (dvs. under 3.1.2-3.1.5) ska sammanställas i en tidsatt införandeplan där det framgår när de olika underlagen och aktiviteterna kan påbörjas, införas och avslutas. Införandeplanen ska således kopplas till målsättningarna under punkterna 3.1.2-3.1.5, dvs. standardsortimentet, kvalitet, miljö och socialt ansvar, beställarunderlag samt statistik och uppföljning.

Av punkten 3.2.5 i ffu beskrivs hur poängsättningen ska göras. I punkten anges att detaljeringen av planen ska värderas samt om aktiviteter och prestationer är planerade nära anslutning till avtalsstart. Även planens relevans och angiven resursåtgång ska värderas. Vidare hänvisas till punkten 3.1.6 i ffu. Införandeplanen värderas enligt linjär skala 0-10 poäng.

I punkten 3.2 under rubriken "Förhandling" beskrivs vad förhandlingen kommer att omfatta och hur den kommer att ske. Således anges i punkten att

de kriterier som utvärderas i anbudet kommer också att förhandlas vid mötet med staden. Vidare anges att anbudsgivaren får presentera sitt anbud och staden kommer att ställa frågor.

Enligt 4 kap. 3 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, får den upphandlande myndigheten förhandla med anbudsgivarna om de anbud som de har lämnat för att anpassa anbuden till de krav som angetts i förfrågningsunderlaget, samt för att få fram det bästa anbudet. I kommentaren till LOU av Jan-Erik Falk framgår att förhandlingarna även får avse utvärderingskriterierna. Syftet med förhandlingarna är att få fram det bästa anbudet.

Kommunen har genomfört förhandlingar vid två tillfällen med bolaget respektive Funkab. I kallelsen till respektive förhandling har kommunen upprättat agendor med angivande av vad förhandlingarna ska omfatta. Vid båda förhandlingarna har diskuterats vad tidplanen ska innehålla för att få högsta poäng. Bolaget har även haft möjlighet att ställa frågor om införandeplanens utformning och poängsättning. Förhandlingarna har protokollförts. Bolaget har även fått möjlighet att inkomma med en detaljerad tidplan vilket framgår av mötesprotokollet från den 26 november 2012. Trots detta förbättrade bolaget inte sin införandeplan i någon större utsträckning.

Vid utvärderingen har bolaget erhållit 6 poäng och Funkab 10 poäng för införandeplanen. Kommunen har bedömt att Funkabs plan är detaljerad och överskådlig samt har en tydlig koppling till stadens målsättningar i punkterna 3.1.2-3.1.5. Bolagets plan är inte kopplad till målsättningarna och har inte den detaljeringsnivå som krävts för att implementera avtalade villkor. Bolaget har därför fått lägre poäng för införandeplanen än Funkab.

Poängsättningen har varit objektiv och inga ovidkommande hänsyn har tagits. Upphandlingen har präglats av öppenhet och dialog samt har genomförts med iakttagande av vad som föreskrivs i 1 kap. 9 § LOU. Bolaget har

Mål nr 6432-6434-13
6437-6438-13

inte visat att det lidit eller riskerat att lida skada på grund av förfrågningsunderlagets utformning.

Bolaget hänvisar till det som bolaget tidigare anfört och tillägger följande. Kommunens påstående att utvärderingskriteriet ”införandeplan” är utförligt beskrivet är direkt felaktigt och tycks strida mot bättre vetande. Helt i enlighet med vad förvaltningsrätten konstaterat i sin dom framgår det inte vad kommunen avser att tillmäta betydelse vid sin prövning. Än mindre framgår samtliga parametrar som kommunen i efterhand medgett att de faktiskt tillmätt betydelse (jämför här referensen till workshops och informationsträffar i kommunens yttrande den 14 januari 2013). Inte heller har grunderna för poängsättningen redovisats på ett tillräckligt tydligt sätt.

Det som enligt förfrågningsunderlaget ska utvärderas är hur detaljerad planen är, hur nära aktiviteter och prestationer ligger i förhållande till avtalsstart samt relevans och resursplanering. Det framgår dock inte på något sätt hur detaljerad planen ska vara för att uppnå högsta poäng eller hur nära i tiden som aktiviteter ska vara planerade för att det ska vara optimalt. Det saknas också helt uppgift om vad som avses med relevans eller resursplanering. Dessutom kan man inte utläsa vad skillnaderna i poängsättning grundar sig på, dvs. vad som berättigar till höga poäng eller vad som gör att man får olika avdrag i poängsättningen.

Bolaget bestrider också kommunens påstående om att parterna vid förhandlingarna har diskuterat vad tidplanen ska innehålla för att få högsta poäng. Om så hade skett hade bolaget naturligtvis utformat sitt anbud i enlighet med detta. Att införandeplanen varit en av punkterna som behandlats vid de två förhandlingar som genomförts förändrar inte det faktum att förfrågningsunderlaget är otydligt. Än mindre påverkar förhandlingarna det faktum att kommunen – återigen i enlighet med förvaltningsrättens dom – skapat sig en möjlighet till en godtycklig poängsättning som inte är förenlig med LOU.

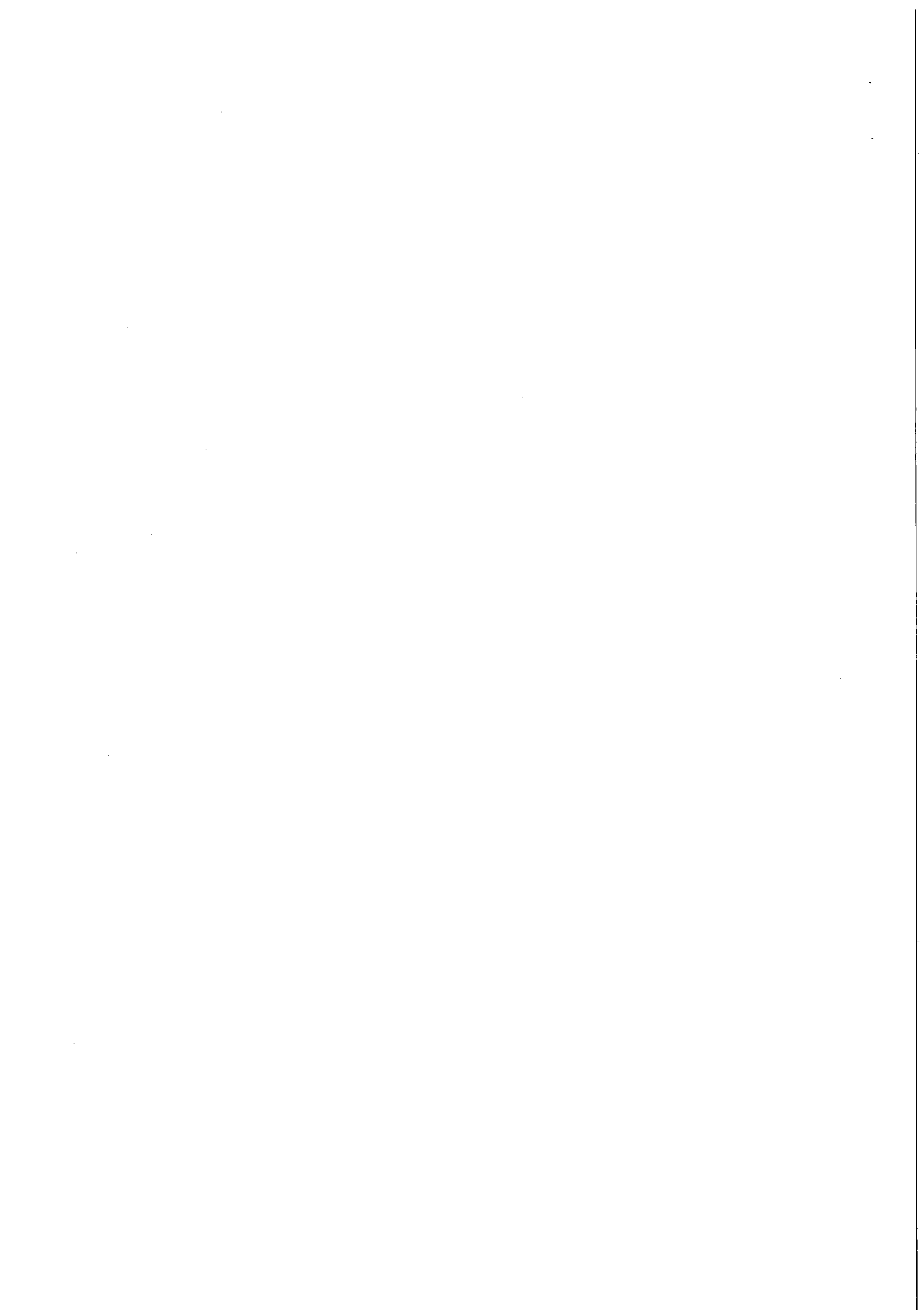
Av klar och tydlig praxis, såväl svensk som EU-rättslig, framgår att det inte är tillräckligt att endast ange utvärderingskriterierna samt hur de är viktade. För poängkriterier gäller det att på ett tydligt sätt ange hur dessa kriterier kommer att utvärderas, och vad som tillmäts betydelse. Vidare ska dessa vara formulerade på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna på samma sätt. Ett förfrågningsunderlag som brister i dessa avseenden får till följd att upphandlingen måste göras om.

Beträffande skadan är, som tidigare påtalats, skillnaden i utvärderingsvärde mellan anbudet 1 798 kr. Bolaget hade således haft det bästa anbudspriset om kommunen hade följt utvärderingskraven vid bedömning av införandeplanen och tilldelat bolaget full poäng, dvs. ett ytterligare prisavdrag med 4 000 kr. Även för det fall bolaget hade tilldelats 8 poäng hade det haft det bästa anbudet.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Den i målet aktuella upphandlingen gäller ramavtal avseende möbler till kontors- och konferensrum genom förhandlat förfarande med föregående annonsering. Frågorna i målet gäller om utvärderingskriterierna och grunderna för poängsättningen varit tillräckligt tydligt beskrivna i förfrågningsunderlaget samt om utvärdering och poängsättning skett i strid med de upphandlingsrättsliga kraven på transparens och likabehandling.

Kammarrätten anser att den beskrivning av utvärderingskriterier och poängsättning som framgår av förfrågningsunderlaget utgör ett tillräckligt tydligt underlag för att en normalt insatt och omsorgsfull anbudsgivare ska kunna lämna ett anbud. Härvid måste även framhållas betydelsen av att fråga varit om ett förhandlat förfarande, där bl.a. införandeplanen diskuterats vid två protokollförda tillfällen, varvid anbudsgivarna haft möjlighet att ställa frå-

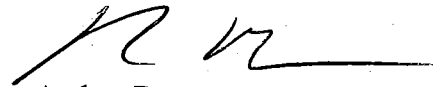

Mål nr 6432-6434-13
6437-6438-13

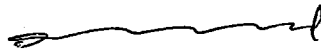
gor m.m. Kammarrätten anser inte heller att den kritik som bolaget riktat mot poängsättningen utgör erforderligt stöd för att kommunen härvidlag förfarit i strid med LOU. Överklagandet ska därför bifallas och förvaltningsrättens dom upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Möjligheten till domstolsprövning kan påverkas av händelser som inträffar inom den i bilagan angivna överklagandetiden tre veckor, se 16 kap. LOU.

Anders Bengtsson

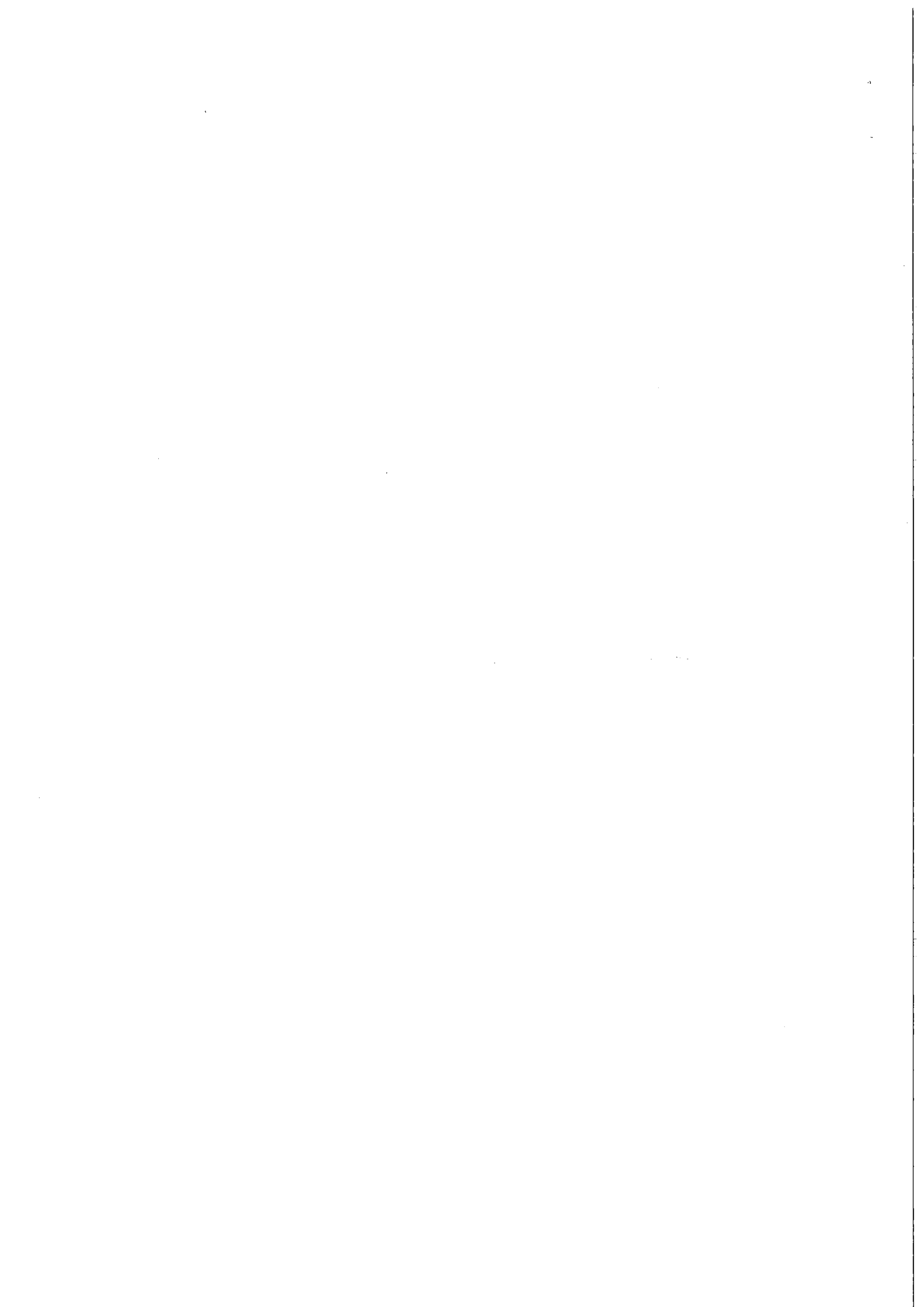

Niclas Falkendal

Berit Nilsson

referent

Bilaga A

SÖKANDE

Kinnarps AB, 556256-6736
521 88 Kinnarp

Ombud: Advokat Pernilla Larsson
Gärde Wesslau Advokatbyrå
Box 684
551 19 Jönköping

MOTPARTER

1. Helsingborgs stad
251 89 Helsingborg
mål nr 9700-13

2. AB Helsingborgshem
Box 3055
250 03 Helsingborg
mål nr 9701-13

3. NSR AB
Hjortsvägen 1
254 64 Helsingborg
mål nr 9702-13

4. Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB
Box 2022
250 02 Helsingborg
mål nr 9703-13

5. Öresundskraft AB
Box 642
251 06 Helsingborg
mål nr 9704-13

Ombud för samtliga motparter: Stadsjurist Karin Hellström
Helsingborgs stad
251 89 Helsingborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att Helsingborgs stads, AB Helsingborgshems, NSR AB:s, Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB:s och Öresundskraft AB:s upphandling avseende ramavtal av möbler till kontor och konferensrum, dnr 460/12 ska göras om.

Dok.Id 175241

Postadress
Box 4522
203 20 Malmö

Besöksadress
Kalendegatan 6

Telefon
040-35 35 00

E-post: forvaltningsrattenimalmo@dom.se

Telefax
040-97 24 90

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Helsingborgs stad, AB Helsingborgshem, NSR AB, Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB och Öresundskraft AB (nedan myndigheterna) genomför upphandling avseende ramavtal av möbler till kontor och konferensrum, dnr 460/12. Upphandlingen genomförs med förhandlat förfarande med föregående annonsering enligt LOU. Efter utvärdering av inkomna anbud har myndigheterna beslutat att anta anbudet från Funkab AB.

Kinnarps AB har den 17 december 2012 inkommit med en ansökan om överprövning av upphandlingen till förvaltningsrätten. Förvaltningsrätten har i dom den 11 mars 2013 funnit att myndigheterna inte har haft grund för att tillämpa förhandlat förfarande med föregående annonsering och att Kinnarps AB till följd av myndigheternas agerande har riskerat att lida skada. Förvaltningsrätten har därför förordnat att upphandlingen ska göras om (mål nr 12857-12 m.fl.). Myndigheterna har överklagat förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Göteborg som i dom den 26 september 2013 (mål nr 2109-2113-13) funnit att Kinnarps AB inte visat att valet av förfarande har medfört skada eller risk för skada för bolaget. Kammarrätten har mot bakgrund härav upphävt förvaltningsrättens dom och visat målen åter till förvaltningsrätten för prövning av de ytterligare grunder som Kinnarps AB åberopat till stöd för sin talan.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Kinnarps AB yrkar i första hand att upphandlingen ska göras om och i andra hand att upphandlingen ska rättas genom ny utvärdering vid vilken anbudet från Funkab AB inte tillåts delta samt att utformningen och innehållet i införandeplanen, inklusive aktiviteter och prestationer i nära anslutning till avtalsstart, i Kinnarps AB:s anbud ska beaktas.

Myndigheterna bestrider Kinnarps AB:s ansökan.

OMSTÄNDIGHETER TILL STÖD FÖR ANSÖKAN OCH MYNDIGHETERNAS INSTÄLLNING

Kinnarps AB anför till stöd för sin ansökan i huvudsak följande. Kravet vad gäller utvärderingskriteriet införandeplan är så otydligt att Kinnarps AB inte har kunnat förstå hur införandeplanen ska se ut och vilket innehåll den ska ha för att få ett högt mervärde. Då Kinnarps AB inte har kunnat förstå vilka förutsättningar som gäller för anbudsgivningen har man inte kunnat planera sitt anbud. Kriteriet strider mot principen om öppenhet och transparens. Inte någonstans i förfrågningsunderlaget kan man utläsa att anpassning till målsättning ska premieras och inte heller i vilken omfattning aktiviteterna ska vara beskrivna för att medföra ett mervärde. Det framgår inte hur detaljerad planen ska vara för att uppnå högsta poäng eller hur nära i tiden som aktiviteter ska vara planerade för att det ska vara optimalt. Det saknas också helt uppgift om vad som avses med relevans och resursplanering. Dessutom kan man inte utläsa vad skillnaderna i poängsättning grundar sig på. Objektiva bedömningsgrunder saknas och i vart fall är de omständigheter som angivits så generella att det ger utrymme för godtyckliga bedömningar.

Myndigheterna har vid utvärdering av införandeplanen lagt sådana omständigheter som inte har kunnat utläsas ur förfrågningsunderlaget till grund för poängsättning. Dessutom har myndigheterna inte alls beaktat att Kinnarps AB erbjuder övervägande del av prestationer och aktiviteter inom två veckor från avtalsstart vilket uttryckligen sägs ska premieras. Utvärdering av införandeplanen har genomförts på ett inkonsekvent sätt och inte i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget. Kinnarps AB har endast tilldelats 6 poäng medan Funkab har tilldelats 10 poäng. Om förvaltningsrätten skulle finna att kriteriet är utformat på ett korrekt sätt ska

utvärderingen dock rättas så att Kinnarps AB tilldelas full pott för införandeplanen.

För det fall förvaltningsrätten skulle komma fram till att det inte finns grund för att göra om upphandlingen görs gällande att vinnande anbudsgivares anbud vad gäller språk och utformning av bifogad katalog innehåller sådana brister att anbudet skulle ha förkastats. Ett anbud består av samtliga produkter som efterfrågas, inte bara produkter som skall utvärderas. Kravet att anbudet ska vara skrivet på svenska gäller således alla handlingar i anbudet. Funkab har till anbudet bifogat en katalog om är på engelska. Katalogen har givits in för att visa att Funkab uppfyller det ställda kravet. Att Funkab dessutom givit in en prislisa gör inte att kravet på katalog bortfaller. Kinnarps AB hade placerat sig som nummer ett om myndigheterna hade iakttagit bestämmelserna i LOU och förkastat Funkabs anbud. Även om Kinnarps AB hade fått full poäng, eller 8 poäng i utvärderingen av införandeplanen hade Kinnarps AB haft det bästa anbudet. Kinnarps AB har därmed under alla förhållanden lidit eller riskerat att lida skada.

Myndigheterna anför till stöd för sitt bestridande bl.a. följande. Myndigheterna har behandlat alla anbudsgivare likvärdigt och upphandlingen har genomförts på ett öppet sätt. Funkabs anbud har uppfyllt uppställda obligatoriska krav. Anbudsutvärderingen har varit korrekt. Funkab har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Det bestrids att Kinnarps AB ska tilldelas en högre poäng för införandeplanen samt att poängsättningen av Funkabs anbud varit felaktig. Myndigheterna har i punkterna 3.1.6 och 3.2.5 i förfrågningsunderlaget utförligt beskrivit vad införandeplanen ska innehålla och hur denna ska utvärderas. Det bestrids att förfrågningsunderlaget har varit otydligt i denna del. Kinnarps AB:s införandeplan är knapphändig utan närmare detaljer. Den är hållen i allmänna ordalag och består av en översiktlig tidsplan. Aktiviteterna beskrivs inte närmre i planen. Det framgår inte heller av införandeplanen hur planen är kopplad till

myndigheternas målsättningar enligt punkten 3.1.6 i förfrågningsunderlaget. Funkabs införandeplan är detaljerad och har en tydlig koppling till myndigheternas målsättningar. Planen är utförlig och beskriver tydligt de olika aktiviteterna under varje målsättning. Workshops och informationsträffar är exempel på aktiviteter som ska poängsättas enligt punkten 3.2.5. Myndigheterna har utvärderat Funkabs anbud i enlighet med förfrågningsunderlaget.

Av punkten 2.4 i förfrågningsunderlaget framgår att anbudet ska vara skrivet på svenska. Enligt punkten 2.11 ska anbudsgivaren bifoga en eller flera kataloger till anbudet som innehåller en presentation av produkterna i det offererade sortimentet. Enligt samma punkt ska katalogen innehålla bilder samt fullständiga data om produkten såsom identifikationskodning, kvalitet, måttsättning och bör ha uppgift om pris. Funkab har till anbudet bifogat en möbelkatalog och en prislisata från Fritz Hansen. Möbelkatalogen är på engelska medan prislistan är på svenska. Prislistan från Fritz Hansen uppfyller samtliga formkrav för en katalog enligt punkten 2.11 i förfrågningsunderlaget. Prislistan innehåller bilder, identifikationskodning, kvalitet, måttsättning och pris. Prislistan har ingått i utvärderingen av anbudet. Möbelkatalogen är endast en idékatalog. Utöver att katalogen är skriven på engelska uppfyller katalogen inte heller övriga formkrav på kataloger enligt punkten 2.11. Katalogen har inte ingått i utvärderingen av Funkabs anbud. Inga uppgifter i katalogen har haft relevans för upphandlingen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

En upphandlande myndighet ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 4 och 6 §§ LOU framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts. Vid överprövningar enligt LOU gäller att förvaltningsrätten i princip endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Kammarrätten har visat målen åter till förvaltningsrätten för prövning av de ytterligare grunder som Kinnarps AB åberopat till stöd för sin talan förutom valet av förfarande. Det som förvaltningsrätten har att pröva är således åberopade brister avseende förfrågningsunderlagets transparens, utvärderingens genomförande och vinnande leverantörs anbud.

För att konkurrensen ska vara på lika villkor krävs det ett klart och tydligt förfrågningsunderlag. Förfrågningsunderlaget ska ge leverantörerna ett tillräckligt gott underlag för att avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse och att utforma ett konkurrenskraftigt anbud. Anbudsgivarna ska också kunna räkna med att den upphandlande myndigheten vid utvärdering av anbuden följer det i förfrågningsunderlaget redovisade tillvägagångssättet.

Kinnarps AB:s kritik gällande bristande transparens i förfrågningsunderlaget är hänförlig till utvärderingskriteriet *införandeplan*. Enligt Kinnarps AB är kriteriet så otydligt att bolaget inte har kunnat förstå hur införandeplanen ska se ut och vilket innehåll den ska ha för att få ett högt mervärde, varför bolaget inte kunnat planera sitt anbud. Kinnarps AB anför därvid att objektiva bedömningsgrunder saknas och att de omständigheter som angivits är så generella att det ger utrymme för godtyckliga bedömningar.

Myndigheterna har i punkterna 3.1.6 och 3.2.5 i förfrågningsunderlaget beskrivit vad införandeplanen ska innehålla och hur denna ska utvärderas.

I punkten 3.1.6 Införandeplan anges följande. De olika beskrivningarna och redogörelserna som efterfrågas ovan ska sammanställas i en tidssatt införandeplan där det framgår när de olika underlagen och aktiviteterna kan påbörjas, införas och avslutas. Det är en fördel om planen bör vara utformad så att en överskådlighet i grafisk form erhålls för enkelhet i uppföljningen av kommande ramavtal.

I punkten 3.2.5 Införandeplan anges följande. Här utvärderas detaljeringen av planen samt om aktiviteter och prestationer är planerade i tiden nära anslutning till avtalsstart. Staden värderar även relevansen i planen och den angivna resursåtgången. Det totala mervärdet i SEK avräknas offererat pris. Införandeplanen värderas enligt kravspecifikationen 3.1.6. Linjär skala 0,00 – 10,00 poäng.

Förvaltningsrätten anser att Kinnarps AB har fog för sina invändningar gällande förfrågningsunderlagets tydlighet vad avser kriteriet *införandeplan*. Det framgår inte med tillräcklig tydlighet vad myndigheterna tillmäter betydelse och grunderna för poängsättning har inte redovisats på ett tillräckligt tydligt sätt. Förfrågningsunderlaget har enligt förvaltningsrättens mening inte gett anbudsgivarna ett tillräckligt gott underlag för att utforma ett konkurrenskraftigt anbud. Såsom förfrågningsunderlaget har utformats har också de upphandlande myndigheterna skapat sig möjlighet till godtycklig poängsättning på ett sätt som inte är förenligt med LOU. Kravet på öppenhet, förutsebarhet och transparens i upphandlingen kan mot bakgrund av det anförda inte anses uppfyllt.

Förvaltningsrätten finner således det visat att de upphandlande myndigheterna i det aktuella upphandlingsförfarandet brutit mot 1 kap. 9 § LOU. Då Kinnarps AB härigenom har lidit eller kan komma att lida skada föreligger grund för ingripande enligt LOU. Med hänsyn till att den konstaterade bristen är

hänförlig till förfrågningsunderlaget och det konkurrensuppsökande skedet måste upphandlingen göras om.

Förvaltningsrätten anser dock inte att vad Kinnarps AB i övrigt anfört visar att myndigheterna agerat i strid mot LOU på sådant sätt att Kinnarps AB på grund härav lidit eller kan komma att lida skada.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Madeleine Westberg

Lena Palmér har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

